

**UCHWAŁA NR XL/335/2022  
RADY GMINY WYRY**

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania  
Problemów Alkoholowych  
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559); art.4<sup>1</sup> ust.2-2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn.zm.) oraz art.10 ust. 2-2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz.2050 z późn. zm.)

**Rada Gminy Wyry postanawia:**

**§ 1.** Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 roku stanowiący załącznik do niniejszej uchwały i będący jej integralną częścią.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wyry.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**§ 4.** Traci moc uchwała nr XXXVI/307/2021 Rady Gminy Wyry z dnia 9 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

Przewodnicząca Rady  
Gminy Wyry

**Joanna Pasierbek-  
Konieczny**

Załącznik do uchwały Nr XL/335/2022  
Rady Gminy Wiry  
z dnia 31 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI  
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH  
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII  
DLA GMINY WIRY NA LATA 2022 - 2025**

## **Wstęp**

Alkoholizm i narkomania stanowią wyzwanie cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Uzależnienia te są ściśle związane z innymi problemami społecznymi, takimi jak: ubóstwo, bezdomność, bezrobocie i przemoc w rodzinach oraz wynikającymi z tego problemami ekonomicznymi. Konsumpcja alkoholu ma wpływ nie tylko na zdrowie fizyczne i psychiczne poszczególnych osób i ich rodzin, ale uderza również w funkcjonowanie całej społeczności lokalnej. Jest przyczyną wypadków samochodowych, zakłócania porządku publicznego i przestępczości.

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem istniejących problemów alkoholowych, a także przeciwdziałanie narkomanii należą do zadań własnych gminy. Sposób ich realizacji jest zawarty w Gminnym Programie. Elementem Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym, w przypadku których czynnikiem uzależniającym jest określone zachowanie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Wiry na lata 2022 - 2025 został opracowany w oparciu o znowelizowaną Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021 – 2025 oraz stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wiry na lata 2021-2026. Zadania zawarte w Programie stanowią ważny element profilaktyki społecznej w zakresie ochrony zdrowia. Sposoby ich realizacji zostały dostosowane do potrzeb społeczności lokalnej, z uwzględnieniem posiadanych przez gminę zasobów instytucjonalnych i osobowych.

Zasadniczym założeniem Programu jest ograniczenie negatywnych skutków używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz konsekwencji uzależnień behawioralnych min. nadmiernego użytkowania nowych mediów: telefonu, komputera, tabletu, zwłaszcza przez młodzież i dzieci, co często prowadzi do uszkodzenia zdrowia jak i zaburzenia życia rodzinnego i rówieśniczego.

## **I. ADRESACI PROGRAMU**

- a) Dorośli mieszkańcy gminy Wiry.
- b) Dzieci i młodzież.
- c) Osoby uzależnione, pijące ryzykownie i ich rodziny.
- d) Osoby doświadczające przemocy domowej oraz podejrzane o stosowanie przemocy.
- e) Sprzedawcy napojów alkoholowych.

## **II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY WIRY**

Niniejszy Program napisany został w oparciu o diagnozę wykonaną w 2021 roku i inne dostępne dane uzyskane od podmiotów działających na terenie gminy Wiry oraz powiatu mikołowskiego, niezbędne dla określenia skali problemów wynikających ze spożywania alkoholu oraz narkotyków.

### **1. Diagnoza lokalnych zagrożeń**

W miesiącach od maja do czerwca 2021 r. na terenie gminy Wiry przeprowadzona została „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych” przez firmę NOWE HORYZONTY z Wrocławia. Diagnoza obejmuje zakres występowania na terenie gminy następujących problemów społecznych: nadużywania alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnienia od hazardu, przemocy w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocy oraz postawy społeczne wobec powyższych danych. Dane do diagnozy pozyskane zostały na drodze anonimowych badań ankietowych w trzech grupach reprezentujących trzy środowiska lokalne: dorośli mieszkańcy, dzieci i młodzież szkolna, sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Z przeprowadzonych badań wynika, że dorośli mieszkańcy gminy przejawiają tendencję do picia alkoholu na wysokim poziomie ryzyka. Piją dosyć regularnie, jednorazowo spożywając dosyć duże ilości alkoholu. Badani przyznali, że spożywają jednorazowo od 3 do 4 porcji alkoholu (33% badanych) lub od 5 do 6 porcji alkoholu (30% badanych).

Mieszkańcy zadeklarowali, że w swoim środowisku dostrzegają pojedyncze przypadki osób przyjmujących substancje odurzające – narkotyki i dopalacze, 3% ankietowanych zna co najmniej jedną osobę uzależnioną od tych substancji.

Zdaniem dorosłych ankietowanych, w gminie Wiry zauważalne jest zjawisko przemocy w rodzinie. – 9% ankietowanych potwierdziło, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy, natomiast 66% podejrzewa, że tak jest.

Sprzedawcy napojów alkoholowych zadeklarowali w badaniach, że odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości co do wieku osoby kupującej większość sprawdza dowody potwierdzające wiek. 100% sprzedawców uważa, że alkohol nie powinien

być dostępny dla osób poniżej 18 roku życia. Również 100% zadeklarowało, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie, która budziła wątpliwości co do pełnoletności. Natomiast w zestawieniu tych wyników z opiniami badanych uczniów zachodzą pewne sprzeczności. Starsi uczniowie ocenili, że bardzo łatwo jest osobom niepełnoletnim kupić i alkohol i papierosy.

W przypadku badań szkolnych, w oparciu o uzyskane wyniki, wskazano czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące związane z zachowaniami problemowymi wśród uczniów gminy Wiry.

Do czynników ryzyka należą:

- zjawisko przemocy rówieśniczej, zauważalne wśród uczniów, jednak nie bardzo rozpowszechnione,
- zjawisko hejtu oraz cyberprzemocy, których część uczniów doświadczyła w przestrzeni internetowej ze strony swoich rówieśników,
- zjawisko wagarowania uczniów – zauważalny odsetek,
- część uczniów nie lubi swojej klasy, czuje się w niej źle i chciałoby ją zmienić,
- zbyt duża liczba godzin spędzanych przez uczniów na korzystaniu z komputera i Internetu (od 3 do 5 godzin dziennie).

Jako czynniki chroniące wskazano:

- zdecydowana większość lubi swoją klasę i dobrze się w niej czuje,
- wysoki poziom wiedzy i świadomości uczniów na temat skutków zażywania substancji psychoaktywnych,
- prozdrowotne przekonania i postawy dzieci i młodzieży.

W oparciu o uzyskane wyniki badań, w podsumowaniu Raportu z przeprowadzonej diagnozy zawarto rekomendacje działań profilaktycznych adresowanych do osób dorosłych. Wskazano potrzebę przeprowadzenia wśród mieszkańców gminy Wiry kampanii informacyjnej w celu zwrócenia uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym i regularnym spożywaniem.

Do mieszkańców powinna również dotrzeć informacja o miejscach gdzie osoba uzależniona od alkoholu może uzyskać pomoc.

Zalecane jest także przeprowadzenie kampanii informacyjnej wśród sprzedawców napojów alkoholowych z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Kampania może obejmować szkolenia dla sprzedawców oraz dystrybucję materiałów typu plakaty i naklejki do umieszczenia w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

W odniesieniu do młodzieży szkolnej rekomendowane są działania w formie kampanii informacyjnych lub specjalnych wydarzeń o charakterze profilaktycznym, prowadzone przez specjalistów np. warsztaty szkolne o tematyce profilaktyki uzależnień, w trakcie których młodzież będzie mogła wypracowywać pożądane postawy wobec zagrożeń. Zadaniem warsztatów jest wzmacnianie wyżej wymienionych czynników chroniących oraz osłabianie czynników ryzyka.

Istotne jest także organizowanie wydarzeń będących alternatywą dla spotkań z obecnością alkoholu lub innych używek. Przykładem są wycieczki, wyjazdy do kina, zajęcia profilaktyczne, teatryki profilaktyczne, organizowane w świetlicach środowiskowych na terenie gminy. Dlatego też pożądanym działaniem GKRPA jest dofinansowywanie i wspieranie funkcjonowania w gminie Wiry świetlic środowiskowych, które dbają o prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży szkolnej pochodzącej ze środowisk zagrożonych alkoholizmem.

## 2. Badanie typu „Tajemniczy klient”

W 2021 roku przeprowadzono na terenie gminy Wiry badanie typu „Tajemniczy klient” zwane również „zakupem kontrolowanym”, połączone ze szkoleniem sprzedawców napojów alkoholowych pt. „Warunki korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych” w miejscu ich pracy. Jest to badanie prowadzone techniką obserwacji niejawnej w trakcie której wykonawca wciela się w rolę potencjalnego klienta. Prowadząc obserwację bierną (obserwuje jak obsługiwani są inni klienci) oraz uczestniczącą (sam jest klientem) uzyskuje informacje na temat jakości obsługi we wskazanych punktach sprzedaży napojów alkoholowych. Klientem była osoba pełnoletnia, jednakże swoim wyglądem budząca wątpliwości co do wieku.

W trakcie przeprowadzonego badania uzyskano następujące wyniki:

**Tabela 1. Reakcje sprzedawców na prowokację zakupu alkoholu przez „Tajemniczego klienta”**

Liczba punktów, w których miało odbyć się badanie	Liczba punktów, w których przeprowadzono badanie	Liczba punktów, w których sprzedano alkohol osobie wyglądającej na niepełnoletnią	Liczba punktów, w których odmówiono sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na niepełnoletnią
24	22	16 / 73%	6 / 27%

Szkolenia realizowane po przeprowadzonej prowokacji trwały od 20 do 30 minut i miały charakter indywidualizowany, dostosowany do potrzeb i preferencji konkretnych sprzedawców.

Jako propozycje działań profilaktycznych, zawartych w końcowej części raportu z badań zarekomendowane zostały dalsze szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych, szkolenia dla GKRPA z zakresu wydawania zezwoleń i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz szkolenia dla nauczycieli i rodziców na temat skutków sięgania przez młodzież po alkohol

i narkotyki. W odniesieniu do dzieci i młodzieży zwrócono uwagę na potrzebę organizowania warsztatów profilaktycznych z zakresu uzależnień i profilaktyki prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu i innych środków odurzających.

### 3. Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wskaźnikiem uzupełniającym diagnozę problemu uzależnień w gminie Wyrach są dane pozyskane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach. W 2021 roku wśród 66 rodzin, które korzystały z pomocy GOPS, 3 rodziny objęte były pomocą z tytułu uzależnienia bądź nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny. Poniższa tabela obrazuje rozkład sytuacji w czterech ostatnich latach.

**Tabela 2. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018 – 2021**

Poszczególne lata	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin ogółem	59	76	63	66
Rodziny, którym udzielono pomocy z powodu alkoholizmu	5	4	3	3

W ciągu ostatnich kilku lat do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach zgłaszały się pojedyncze osoby sygnalizujące występowanie w rodzinach problemu uzależnień od innych środków odurzających niż alkohol. Są to przypadki jednostkowe, jednak brana jest pod uwagę możliwość narastania tego zjawiska.

### 4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Jednym z założeń Programu jest ścisła współpraca GKRPA z Zespołem Interdyscyplinarnym działającym na terenie gminy Wyrach (do Zespołu Interdyscyplinarnego należy przedstawiciel GKRPA). W trakcie posiedzeń Zespołu omawiane są kwestie sięgania po alkohol przez osoby podejrzane o stosowanie przemocy jak również ustalane są dalsze strategie postępowania wobec tych osób i ich rodzin.

Z danych uzyskanych od Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w latach 2018 – 2021 na terenie naszej gminy wszczętych zostało przez podmioty uprawnione w sumie 28 procedur „Niebieskiej Karty”, przy czym najmniej w 2021 roku – 7 wszczętych procedur. Najczęściej podmiotem wszczynającym była Policja, nigdy sądy i prokuratura oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

**Tabela 3. Liczba założonych „Niebieskich kart” w latach 2018 – 2021**

Poszczególne lata	2018	2019	2020	2021
Liczba sporządzonych ogółem wniosków, w tym przez:	10	12	6	7
GKRPA	0	0	0	0

<b>GOPS</b>	2	3	3	2
<b>Placówki służby zdrowia</b>	0	1	0	0
<b>Placówki szkolno-wychowawcze</b>	1	0	0	1
<b>Sądy i prokuraturę</b>	0	0	0	0
<b>Policję</b>	7	8	3	4
<b>inne</b>	0	0	0	0

Uzupełnieniem danych dotyczących problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Wiry są informacje pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Mikołowie, dotyczące interwencji związanych z przemocą domową w latach od 2018 – 2021, które obrazuje poniższa tabela.

**Tabela 4. Liczba oraz specyfika interwencji Policji związanych z przemocą domową w gminie Wiry**

<b>Poszczególne lata</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>	<b>2021</b>
<b>Liczba interwencji</b>	<b>105</b>	<b>89</b>	<b>86</b>	<b>95</b>
<b>Liczba ofiar przemocy w rodzinie, w tym:</b>	<b>9</b>	<b>8</b>	<b>6</b>	<b>15</b>
kobiety	8	7	4	11
mężczyźni	1	1	2	2
nieletni	0	0	0	2
<b>Liczba sprawców przemocy domowej ogółem, w tym:</b>	<b>9</b>	<b>8</b>	<b>6</b>	<b>15</b>
kobiety	0	0	0	2
mężczyźni	9	8	6	13
nieletni	0	0	0	0
<b>Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu, w tym:</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>12</b>
kobiety	0	0	0	1
mężczyźni	7	6	4	11
nieletni	0	0	0	0

## 5. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Mikołowie

Analizując problem uzależnienia od alkoholu wśród mieszkańców gminy Wiry w latach 2018 - 2021 uzyskano dane liczbowe z Komendy Powiatowej Policji w Mikołowie dotyczące zatrzymań nietrzeźwych kierowców, osób doprowadzonych do Izby Wyrzeźwień w Rudzie Śląskiej, wypadków drogowych pod wpływem alkoholu oraz zakłócania porządku publicznego i wykonywania czynności zawodowych również pod wpływem alkoholu.

**Tabela 5. Rodzaje przestępstw/wykroczeń dokonanych przez mieszkańców gminy Wiry pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających w poszczególnych latach**

Poszczególne lata	2018	2019	2020	2021
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	13	17	7	12 (w tym dwóch rowerzystów)
Liczba wypadków drogowych	1	3	1	3
Osoby doprowadzane do Izby Wyrzeźwień	30	25	25	18
Zakłócanie porządku publicznego	41	33	35	33
Wykonywanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	1	1	0

## 6. Działalność Punktu Konsultacyjnego GKRPA

W gminie Wiry działa Punkt Konsultacyjny podejmujący czynności wobec dorosłych osób nadużywających alkoholu i stwarzających w związku z tym zagrożenie dla siebie lub otoczenia. Osoby zatrudnione w Punkcie to: psycholog, pedagog, prawnik oraz członek Klubu Abstynenta „Powrót”. W latach od 2018 – 2021 GKRPA w Wyrach prowadziła łącznie czynności wobec 49 osób zgłoszonych jako nadużywające alkoholu. Osoby te zgłaszane były najczęściej przez rodzinę, sąsiadów, Policję, Zespół Interdyscyplinarny lub GOPS. Następnie kierowano je do Punktu Konsultacyjnego gdzie motywowane były do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub kierowane na badania przez biegłych sądowych. W sporadycznych przypadkach do Sądu Rejonowego w Mikołowie kierowane były wnioski o zastosowanie wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. W Punkcie prowadzone były także rozmowy z członkami rodzin osób uzależnionych, motywujące do podejmowania przez nie terapii współuzależnienia. W latach 2018 – 2021 pomocą objęto w sumie 23 rodziny, w których stwierdzono występowanie przemocy. Rodzinom tym udzielana była pomoc prawna oraz psychologiczna.

**Tabela 6. Ilość zgłoszonych wniosków do GKRPA w Wyrach w latach 2018-2021**

Poszczególne lata	2018	2019	2020	2021
-------------------	------	------	------	------



<b>Liczba osób zgłoszonych do GKRPA</b>	11	13	12	13
<b>Liczba osób skierowanych na badania przez biegłe sądowe w przedmiocie uzależnienia od alkoholu</b>	3	1	6	1
<b>Liczba skierowanych do Sądu Rejonowego wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego</b>	3	0	1	2
<b>Liczba rodzin, które korzystały z pomocy Punktu, w których występuje problem przemocy</b>	8	4	5	6

### III. RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE WYRY

**Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Wyry określa Uchwała XLIII/414/2018 Rady Gminy Wyry:**

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – **66**, w tym:

- a) do 4,5 % zawartości alkoholu (oraz piwo) – **22**
- b) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – **22**
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu - **22**

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – **45**, w tym:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu (oraz piwo) – **15**
- b) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – **15**
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu – **15**

Poniższa tabela przedstawia liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Wyry w ostatnich trzech latach.

**Tabela 7. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2018 - 2021**

<b>Liczyby punktów sprzedaży napojów alkoholowych</b>	<b>Rok 2018</b>	<b>Rok 2019</b>	<b>Rok 2020</b>	<b>Rok 2021</b>
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	14	14	14	14
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne)	10	10	9	9
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)	13	13	13	13
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do	5	6	5	4

spożycia w miejscu sprzedaży (lokalne gastronomiczne)				
---	--	--	--	--

Powyższe dane wskazują, że rynek alkoholowy w gminie Wyry, czyli liczba miejsc gdzie sprzedawany jest alkohol nie posiada tendencji wzrostowej.

#### **IV. CELE PROGRAMU**

##### **·Cel główny**

Zapobieganie wszelkiego rodzaju uzależnieniom i przemocy w środowisku lokalnym oraz ograniczenie skutków zdrowotnych i społecznych nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

##### **·Cele szczegółowe**

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i zagrożonych uzależnieniami.
2. Poprawa funkcjonowania rodzin w których występują problemy alkoholowe lub problemy innych uzależnień oraz przemocy.
3. Zwiększanie świadomości społecznej zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych oraz problematyki uzależnień behawioralnych.
4. Uzyskanie korzystnej dla obydwu stron współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
5. Zmniejszenie dostępności do alkoholu poprzez kontrole i interwencje w punktach sprzedaży alkoholu na terenie gminy Wyry.

#### **V. ZADANIA PROGRAMU**

##### **1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków i zagrożonych uzależnieniami poprzez:**

- a) działalność PUNKTU KONSULTACYJNEGO w którym dyżury pełnią: psycholog, prawnik, pedagog, członek Klubu Abstynenta.

Zadaniem Punktu jest:

- udzielanie porad osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i innego rodzaju środków psychoaktywnych, uzależnionym od czynności oraz osobom stosującym przemoc, lub jej doświadczającym;
- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i ich rodzin do podjęcia terapii w placówkach leczenia uzależnień;
- kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz informowanie o ruchach samopomocowych i grupach wsparcia osoby uzależnione i zagrożone uzależnieniem;

- udzielanie wsparcia osobom, które zakończyły leczenie odwykowe;
- prowadzenie porad dla rodzin, w których dzieci i młodzież eksperymentują z narkotykami w zakresie rozpoznawania objawów zażywania narkotyków i innych używek;
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia;

b) edukacja publiczna: dystrybucja poradników, broszur, ulotek.

**2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, lub problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:**

a) działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu udzielania pomocy i wsparcia mieszkańcom i rodzinom dotkniętym lub zagrożonym problemem uzależnień oraz przemocą i ponoszenie kosztów z tym związanych; promowania zdrowego stylu życia.

Do zadań Komisji należy:

- przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, oraz stosujących przemoc domową;
- kierowanie osób, które nadużywają alkohol, na badania wykonywane przez biegłych sądowych (psycholog i psychiatrę), w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju podjęcia leczenia w odpowiedniej placówce leczenia odwykowego;
- prowadzenie postępowania w sprawach leczenia odwykowego i kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o wszczęcie postępowania w celu orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- Interweniowanie w instytucjach pomocowych, jeśli w rodzinie dotkniętej problemem alkoholowym lub narkomanii, występuje przemoc, uczestniczenie w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych, oraz realizacji procedury „Niebieska Karta”;
- współdziałanie z Policją oraz organizacjami pozarządowymi, które statutowo zajmują się problematyką uzależnień i przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz działają w obszarze profilaktyki uzależnień;
- udział w warsztatach, szkoleniach i seminariach z zakresu profilaktyki różnego rodzaju uzależnień, które finansowane są ze środków GKRPA;
- prowadzenie działalności informacyjnej poprzez zakup materiałów w celu realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień i przemocy.

b) pomoc rodzinom poprzez wspieranie działalności Gminnych Świetlic Środowiskowych.

**3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:**

- a) organizowanie i finansowanie w placówkach oświatowo-wychowawczych i bibliotece, programów i warsztatów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat różnorodnych uzależnień;
- b) zakup materiałów edukacyjnych, promujących profilaktykę wszelkiego rodzaju uzależnień oraz przemocy w rodzinie, w tym filmów i książek, broszur dla placówek oświatowo-wychowawczych, świetlic środowiskowych i biblioteki, dla pracowników pomocy społecznej, pracowników służby zdrowia oraz dla Punktu Konsultacyjnego;
- c) prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych, mających na celu zwiększenie wiedzy z zakresu szkód zdrowotnych płodu i jego uszkodzeń, spowodowanych piciem alkoholu i zażywaniem narkotyków, oraz innych substancji psychoaktywnych przez ciężarne kobiety;
- d) promowanie i wspieranie imprez sportowo-rekreacyjnych dla dorosłych i dzieci, promujących zdrowy styl życia i integrujących rodziny;
- e) współpraca z lokalną prasą w zakresie tematyki dotyczącej problemów alkoholowych, narkomanii, oraz innych uzależnień i przemocy;
- f) doposażenie i wspieranie działalności świetlic środowiskowych, w których dzieci biorą udział w programach opiekuńczo-wychowawczych;
- g) doposażenie realizatorów Programu w pomoce niezbędne do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz uzależnień;
- h) inne działania z zakresu profilaktyki uzależnień wynikające z bieżącej analizy sytuacji.

**4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii.**

Dotowanie zadań wynikających z Programu

- a) wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, oferujących pomoc psychospołeczną, psychoedukacyjną, rehabilitacyjną, prozdrowotną dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w tym udzielających również wsparcia przed przemocą domową, oraz prowadzących działalność profilaktyczną dla społeczności naszego powiatu poprzez zlecanie im zadań w trybie przewidzianym obowiązującymi przepisami prawa;
- b) finansowanie dodatkowych programów profilaktycznych dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- c) podnoszenie wiedzy osób zaangażowanych w działania profilaktyczne i finansowanie szkoleń, konferencji i warsztatów w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szkoleniem będą objęci członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni, asystent rodziny, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownicy oświaty i punktu konsultacyjnego, pracownicy służby zdrowia oraz wychowawcy placówek wsparcia dziennego.

**5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i art. 15 ustawy oraz wystąpienie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:**

- a) przeprowadzanie kontroli w placówkach handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia wydanego przez Wójta Gminy Wiry;
- b) podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym;
- c) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku naruszenia przepisów zawartych w art. 13<sup>1</sup> i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

**6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.**

- w przypadku udziału osób uzależnionych z terenu Gminy Wiry.

**7. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego poprzez:**

- a) poradnictwo i przekazywanie podmiotowych informacji o możliwościach oraz procedurze administracyjno – prawnej kierowania osoby uzależnionej na leczenie;
- b) zobowiązanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia lub terapii poprzez zawarcie kontraktu socjalnego;
- c) zapewnienie dostępności do zorganizowanych form pomocy psychologicznej – możliwość kontaktu z psychologiem;
- d) udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

## **VI. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

1. Posiedzenia Komisji odbywają się co najmniej jeden raz w miesiącu.

Wynagrodzenie miesięczne dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w posiedzeniu Komisji na podstawie potwierdzonej listy obecności ustala się w następującej wysokości:

- przewodniczący Komisji - 20%
- członek Komisji -10%

minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku kalendarzowym ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

2. Za udział w kontroli przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach i lokalach gastronomicznych, uczestniczący w nich członkowie Komisji otrzymają wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku kalendarzowym ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

## **VII. WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU**

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, realizowany jest przez Urząd Gminy Wyrzy przy współpracy:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach,
- Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Placówek Oświatowych,
- Gminnych Świetlic Środowiskowych Wsparcia Dziennego,
- Domu Kultury,

- Bibliotek,
- Komendy Powiatowej Policji w Mikołowie,
- Organizacji pozarządowych,
- Instytucji zajmujących się pomocą w zwalczaniu uzależnień i przemocy.

#### **VIII. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU**

Środki finansowe na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, pochodzą z dochodów budżetu gminy z opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

#### **IX. MONITORING I EWALUACJA**

Za monitoring i ewaluację Programu odpowiedzialna jest Wójt Gminy Wiry, który współpracuje z partnerami realizującymi program.